

מרובה פרק שביעי בבא קמא

(א) לעיל גז: מיר לה: עירובין ס: ג' מ: ט' שו"ע מ"ג, א' לעיל מ'. לקמן קי: (ז) ויקרא כג, (ט) שמת כג, א' עיר לעיל: (ו) לקמן ס"א: (ח) ויעין מוספות בכורות יא: ד"ה ויגז, ט' ס"א ל"ג, (י) עין בר"מ ס' עין רש"א.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה דבר וכו' לאפוקי חצי רימון. ע"י שנת דף ג' ע"ב מוס' ד"ה אמו: בא"ד הר"ם לקמן לאתויי דבר שאינו מסויים. עין בהרש"ש פ"ק דקדושין סי' ב'.

מוסף רש"י

פרי מפרי. ולד מולד, בין מענבים ושכר מתמרים, למעוטי כמיהן ופטריות ומס ומלח לחיטו פרי מפרי (דעיל ד:). עגל טלה מאלמו וכו' שה, ונגזים מתלמיטם שורשין התרומים (שורבין כ"ד). וגדולי קרקע. שטין מיומן וגילין מן הקרקע (שם) למעוטי דגים שאין נקחין כסף מעשר (דעיל ד:). דכתיב כי יתן איש אל רעהו. כסף או כלים לשומר וגו', פרשת שומר חנם היא, דמיא כשהואל (ב"מ ד'). פרשה ראשונה בשומר חנם ופרשה שבת ושלישית בשואל, וגי שומר חנם אין לו עליו אלא שבעה, דכתיב ונקרב בעל הבית אל האללים אם לא שלח ידו (שבוטות מ:).

דהא כל חד וחד כלל ופרט באנפיה נפשיה דרשין ליה. כלומר היכא דאיכא פרטי יתירי כל חד וחד מרזי כעין דידיה ולא דרשין כולהו כהדי דליהוי כעין הפרט דשלמה לרבות בעלי חיים שאין נבילתן מטמאה כדאמר לקמן [סד:] כדמי דצי חזקיה שדי שור צין המנא לתמנא כו' שדי חמור צין המנא לתמנא אלמא כל חד וחד בצפי נפשיה מדריש: א"כ. דכעין הפרט בכל דדדין הוא דמיימי לא נכתוב אלא חד מהני פרטי דבעלי חיים ומרזי כעין הפרט כל שנבלתו מטמאה ומדכתב פרטי יתירי חנם ענין לרבות שאר בעלי חיים: קדוש בצבורה. כעין שור וזה הוא דממרזי מבעין הפרט דחמור דדמי ליה בתלת דדדין בעלי חיים וצבורה ונבלתו מטמאה אבל צבי ואיל דלא דמי ליה אלא בתרמי לא להכי כח שור דאם אינו ענין לו נהנה ענין לשאינו קדוש צבורה דדמי מיהת בתרמי לפרטא צ"ח ונבלתו מטמאה ולעולם עופות לא: ה"ג א"כ דכדכד רחמנא שור וחמור שה למה לי לאהוי עופות: ואימא טורין. דדמי לפרטא ק"ת דיש טומאה צנבלתם ק"ת לטומא צבית הבליעה: אכל עופות טמאים לא. דלית בהו טומאה כדאימא בחולין (ד' ק:) יכול תהא נבלת עוף טמא מטמא צנבלתם אצית הבליעה ת"ל"ו נבלה וטרפה לא יוכל לטמאה צה מי שאיסקרו משום צל תאכל נצילה וטרפה ילא זה שאין איסקרו משום צל תאכל נצילה וטרפה אלא משום צל תאכל טמא: פרי מפרי. ולד מולד וגפן מחרץ למעוטי מים ומלח וכמיהן ופטריות: גידולי קרקע. למעוטי דגים: מדוי כסוי. כדאש הפרשה כלל ופרט כי יתן איש ודרשין ליה צפרק הזהב (ב"מ מ:). לענין שבעת שומרין למימר דאין נשבעין אלא על כעין הפרט שמתלטל וגופו ממון: ואי ס"ד האי על כל דבר פשע. דאחא לענין כפל למידרשה בכלל ופרט אחא ולא מתרזי לכפל אלא כעין הפרט לכתבינהו להני פרטי צקרא קמא ולדרוש כל חד

רעוהו אמר רחמנא. ולא הקדש מימה לר"י ומאי אינטריך רעוהו למעוטי הקדש מכפל צטוען טענת גנב הא ליכא שצוה צהקדש ולמסקנה דנפיק כפל ושצוה מהד קרא א"ש וא"ת דלקמן נפקא לן צפרקין (ד' עו.) למעט הקדש מוגזב מצית האש ולא מצית הקדש וי"ל דהתם נמי לא מאיש קדריש דגבי הקדש נמי שייך לשון איש ולא משום דכתיב (שמות טו) ה' איש מלחמה אלא משום דככל דבר שהוא לשון זכר שייך לשון איש ואשה על לשון נקבה כגון אשה אל אחותה צקרקסי (שס טו) אלא התם ה"פ מצית איש דשייך ציה רעוהו דכתיב ולא מצית הקדש ואגב דגבי גנב "אינטריך למנקט האי לישנא למידרש ולא מצית האגב נקט ליה נמי לענין הקדש: דהא ב"ה חד וחד דרשין ב"ה ופרט באפי נפשיה. וא"ת והא לקמן גבי ונתת הכסף דרשין כולהו פרטי צלחת וצפרק קמא דקדושין (ד' יו. וס) גבי הענקה וי"ל כיון דכתיב על אכל פרטא דכתיב על שור על חמור על שה על שלמה ש"מ למידרש כל חד וחד פרטא צאפי נפשיה אי נמי ע"כ אית לן למידרש כל חד פרטא צאפי נפשיה ולמעט עופות דאי לא הכי לשמוך מכוהו לא פרטי ולכתוב שלמה לחודיה ומו לא דמשלמה אחי כל מיילי צין בעלי חיים צין אינס צ"ח מכלל ופרט וכלל דמשום דהו צ"ח לא גריעי והשתא דתחילה כשהקשה ואימא מה הפרט מפורש דגבי שנבלתו מטמאה כו' הו"מ למפך קושיא אחרימי לפי מה שסובר דאמרין מה הפרט מפורש דבר המטלטל וגופו ממון לא לכתוב אלא שלמה לחודיה ולשתוק מכל שאר פרטי אלא הא עדיפא ליה למיפך שנקשה דאפי' מה שאמר אין חמת: דלא טבטבא נב"הו. כדמעט להו צתורת כהנים וצוצמים צפ' חטאת [העוף] (ד' סט:): למה י. למהדר למכתב כללא אחרינא אלא לאו ש"מ כל ריבויא הוא לפי מאי דמסיק השמא

דהא כל חד וחד כלל ופרט באפי נפשיה דרשין ליה אבל עופות לא א"כ נכתוב רחמנא חד פרטא הי נכתוב רחמנא אי כתב רחמנא שור הוה אמינא קרב לגבי מזבח אין שאין קרב לגבי מזבח לא ואי כתב רחמנא חמור הוה אמינא קדוש בכבורה אין שאין קדוש בכבורה לא אמרי א"כ נכתוב רחמנא שור וחמור שה למה לי ש"מ לאתויי עופות ואימא לאתויי עופות טהורים דומיא דשה דמטמא בגדים אבית הבליעה אבל עופות טמאים דלית בהו טומאה דלא מטמאי בגדים אבית הבליעה לא כל ריבויא הוא וכל היכא דכתב כל ריבויא הוא והא גבי מעשר דכתיב כל וקא דרשין ליה בכלל ופרט דתני"ו ונתת הכסף בכל אשר תאודה נפשך כלל בבקר ובצאן וביין ובשכר פרט ובכל אשר תשאלך נפשך חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש פרי מפרי וגידולי קרקע אף כל פרי מפרי וגידולי קרקע אמרי בכל כללא כל ריבויא הוא ואיבעית אימא כל כללא הוא מיהו כל דהכא ריבויא הוא מכדי כתיב מעיקרא כלל ופרט וכלל דכתיב (כ"ב יתן איש אל רעהו וכלל כסף או כלים פרט לשומר הדר וכלל ואי סלקא דעתך האי על כל דבר פשע נמי לכלל ופרט הוא דאתא נכתוב רחמנא להני פרטי גבי האידך כלל ופרט על כל דבר פשע למה לי ש"מ ריבויא הוא השתא דאמרת כל ריבויא כל הני פרטי למה לי חד למעוטי קרקע וחד למעוטי עבדים וחד למעוטי שטרות שלמה למעוטי דבר שאינו מסויים על כל אבידה לכדרי' חייא בר אבא אבא אבא ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן הטוען טענת גנב באבידה

(כ' ריבויא הוא השמא) נפיק מקרא דהכא כפל ושצוה וא"ת ל"ל דכתב רחמנא כל הני פרטי לא לכתוב אלא כסף ומינה שמעינן דבר המטלטל וגופו ממון מכלל ופרט וכלל וכו' מימא שלא הייתי דורשו לכלל ופרט משום דאינטריך כדדרשין בשבעות (דף גט: ושם ד"ה מה) מה כלים שנים והא ע"כ כלל ופרט דרשין ליה בהצוה (ב"מ דף טו: ושם ד"ה י) לענין שצוה דאין נשבעין על הקרקעות ועל עבדים ושטרות וכפל ושצוה הכל אחד מדקאמר לכתבינהו להך פרטי התם והיכי הוה מצי למכתבינהו א"כ הייתי ממעט עופות טמאים משצוה אלא ע"כ אם ממעט מכפל ג"כ משצוה ממעט ועוד אי הוה כתיב להו התם לא הוה דרשין להו גבי כפל אלא גבי שצוה אלא פשיטא לן דהני קראי קיימי אכפל ושצוה וי"ל כסף או כלים אינטריך לכתדרשין בשבעות מה כלים שנים כו' והא דדרשין ליה צפ' הזהב (שם) לכללי ופרטי וכללי אילו לא נאמר קאמר כלומר אילו לא נאמר על כל דבר פשע היינו דורשין מיעוט קרקעות ועבדים ושטרות מקרא דכי יתן אכל השמא דכתיב על כל דבר פשע איימר ליה כסף או כלים למה כלים שנים ולפי מה שפירשתי דכפל ושצוה הכל אחד כי היכי דדרשין לענין שצוה מה כלים שנים הכי נמי לענין כפל וכן הא דממעטין דבר שאינו מסויים הו' צין לענין שצוה צין לענין כפל ואפי' היכא דנשבע על ידי גלגול דצבר שאינו מסויים פטור הוא מכפל: (לעיל) אלא כ' ריבויא. אע"ג דצברייתא דריש להו כלל ופרט וכלל לאו משום דדריש לקרא הכי אלא מאיזה טעם שיהיה מרזינן כל דבר המטלטל וגופו ממון ולפי שדרשה זו שגורה בצמרא נקט צענין זה: חד למעוטי קרקעות. שטרות הוה ליה למעוטי צרישא דדמי טפי למעוטי כדמוכח לקמן צפ' צמרא (ד' קק:) דלמאן דדריש ריבויי ומיעוטי לא הוה ממעט אלא שטרות: וחד למעוטי עבדים. אע"ג דלעיל ילפינן עבדים מדאחוקש לקרקעות הכא כיון דכתיב כל ריבויא צעי לכל חד מיעוט צאפי נפשיה: דבר שאינו מסויים. פירש הקונטרס דבר שאין לבעלים סימן צו וקשה מה לי יש צו סימן מה לי אין צו סימן ומפרש ריבויא כגון ההיא דתנן בשבעות הדיינין (שבעות ד' מ: ושם ד"ה על) אין נשבעין אלא על דבר שצמדה שבמשקל ושבמנין לאפוקי צית מלא מסרתי לך וקים מלא והלה אומר מה שהנחת אמה נוטל אבל זה אומר עד החלון זה אומר עד היציב ומנא ליה הא סברא אי לא משום דדרשין משלמה ועוד היינו יכולין לפרש דבר המסויים כי ההיא דפרק הזהב (ב"מ ד' מו.) מה נעל דבר מסויים כו' לאפוקי חצי רימון וחצי אגוז דלא וכן אמרינן לקמן (דף סד:) גבי דרשה דהמנא תמנא דאמר שדי חמור צין המנא תמנא דבר שאינו מסויים היינו חצי רימון וחצי אגוז דממעט להו מכפל ודבר שצמדה ושבמשקל ושבמנין דממרזי גבי חיוב שצוה תיפוק ליה ממשמעות דכי הוה זה ויש ספרים דגרסי לקמן לאתויי דבר שאינו מסויים ואין נראה דמהיכא הוה ס"ד למעוטי דאינטריך קרא לאתויי דאף על גב דממעטין ליה לענין טוען טענת גנב מכפל בגנב עמנו מהיכא אחי אלא למעוטי גרם ואף על פי שנתמעט מגנב עמנו צפוסק הראשון אין למעט צכך צפוסק האחרון עד שימעט הכתוב צהדיח דהא קרקעות עבדים ושטרות אינטריך למעוטי ולא ילפינן מהדדי: והעדים

ושקלין וטריין, ומביינין עופות טהורות דאית בהו טומאת ... טמאה בבית הבליעה, משום דהא קרא (יתב) יתרא. אלא עופות טמאין דלית לנבילתן טמא... מנין שוה הדין נוהג בהן. ופרקינן, כלל הוא שדין אותו בכלל ופרט, אבל כגון על כל דבר פושע ריבויא הוא, ואפילו עופות טמאין, ואקשינן, וכל היכא דכתיב כל ריבויא הוא, והא גבי מעשר דכתיב כל ודרשין ליה בכלל ופרט, ודברים פשוטין הן. שלמה למעוטי דבר שאינו מסויים בעטן [...].

ריבוי חננאל

ושקלין וטריין, ומביינין עופות טהורות דאית בהו טומאת ... טמאה בבית הבליעה, משום דהא קרא (יתב) יתרא. אלא עופות טמאין דלית לנבילתן טמא... מנין שוה הדין נוהג בהן. ופרקינן, כלל הוא שדין אותו בכלל ופרט, אבל כגון על כל דבר פושע ריבויא הוא, ואפילו עופות טמאין, ואקשינן, וכל היכא דכתיב כל ריבויא הוא, והא גבי מעשר דכתיב כל ודרשין ליה בכלל ופרט, ודברים פשוטין הן. שלמה למעוטי דבר שאינו מסויים בעטן [...].

והעדים מעידים אותו שאבדו. אכלו נקט לרבותא אף על פי שאבדו מן העולם פטור מן הכפל בטענת אבד וסיפא נקט שנגנבו לרבותא דלע"פ שהוא צעין חייב כפל כיון שטוען טענת גנב: **הרי אומר בטוען טענת גנב דבר הכתוב**. דנא זה ולימד על זה: **מגנב הגנב**. דהגנב משמע המיוחד כמו העולה עולה ראשונה (פסחים דף נח:). הירך המיומנת שבירך (חולין דף אל:).

ואידך (ב) הגנב לבר' חייא בר אבא. אע"ג דהאי דריש לריבוי והאי למיעוט אין לחוש להכל לפי סדרת הדרש:

כשהוא

משלם תשלומי כפל יהודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם קתני מיהא בטוען טענת גנב דמשלם תשלומי כפל האבל בטוען טענת אבד לא משלם תשלומי כפל ואפי' טוען טענת גנב בשבועה הוא דמשלם תשלומי כפל אבל שלא בשבועה אינו משלם תשלומי כפל מנהני מילי דתנו רבנן 2אם ימצא הגנב בטוען טענת גנב הכתוב מדבר אתה אומר בטוען טענת גנב או אינו אלא בגנב עצמו כשהוא אומר אם לא ימצא הגנב (ב) בטוען טענת גנב הכתוב מדבר תניא אידך אם ימצא הגנב בגנב עצמו כשהוא אומר אם לא ימצא הגנב הרי טוען טענת גנב אמור הוא מה אני מקיים אם ימצא הגנב בגנב עצמו הכתוב מדבר דכולי עלמא מיהת אם לא ימצא הגנב בטוען טענת גנב כתיב מאי משמע אומר רבא אם לא ימצא כמה שאמר אלא שהוא עצמו גנבו ישלם שנים ומגלן דבשבועה דתניא 3ונקרב בעל הבית אל האלהים וישבועה אתה אומר לשבועה או אינו אלא לדין נאמר שליחות יד למטה ונאמר שליחות יד למעלה מה להלן לשבועה אף כאן לשבועה בשלמא למאן דאמר חד בגנב וחד בטוען טענת גנב היינו דכתיבי תרי קראי אלא למאן דאמר תרויהו בטוען טענת גנב תרי קראי למה לי אמרי חד למעוטי טענת אבד ולמאן דאמר חד בגנב וחד בטוען טענת גנב דלא מיתיר למעוטי טענת אבד מנא ליה מגנב הגנב ולמאן דאמר תרויהו בטוען טענת גנב דמיעט ליה טוען טענת אבד גנב הגנב מאי דריש ביה אומר לך מבעי ליה לכדרבי חייא בר אבא אומר רבי יוחנן 4דאמר רבי חייא בר אבא אומר רבי יוחנן הטוען טענת גנב בפקדון משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה למאן דאמר חד בגנב וחד בטוען טענת גנב דהאי גנב הגנב אפקיה למעוטי טענת אבד דר' חייא בר אבא מנא ליה אומר לך הקישא הוא ואין משיבין על הקישא בשלמא למאן דאמר חד בגנב וחד בטוען טענת גנב שפיר אלא למאן דאמר תרויהו בטוען טענת גנב גנב עצמו מנא ליה וכי תימא לית' בק"ו מטוען טענת גנב דיו לבא מן הדין להיות כגדון מה להלן בשבועה אף כאן בשבועה נפקא ליה מדרתנא דבי חזקיה 5דרתנא דבי חזקיה יאמר שור וגניבה והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש קרב לגבי מזבח אף כל קרב לגבי מזבח מה יש לך להביא שיהא כשהוא

נאבדה. מולא אבדה שטוען נגנבה הימני לאחר שמלאתיה: **שנאמר על כל אבדה וגו'**. וצטוען טענת גנב מוקמינן ליה להאי קרא לקמן בשמעתין: **סנ הסס**. בהגזל עליהם [לקמן קמ:]: **משלם אם** הקרן. דאין כפל אלא בטענת גנב: **הורה מעלמו משלם קרן וחומש ואשם**. דכתיב (ויקרא ה)

או מכל אשר ישבע עליו לשקר וגו' וזהו אשם גזילות ואינו זכא אלא על הודאת פיו דלע"פ דלא כתב צההיא פרשה הודאה כתב רחמנא צהשם גזל הגר צפרשת נשא(ו) והתודו את חטאתם וגו' וחומש נמי אינו זכא אשם: **טענת אבדה**. אבד הימנו: **בשבעה**. לאחר ששבע לשקר כדקתני משציעך איני: **צטוען טענת גנב**. צעל הבית שטוען טענת גנב בפקדון זה כדכתיב(ו) וגונב מבית האיש וגו' הכתוב מדבר וקאמר דלס ימלא שהוא גנב שיסלם שנים: **או אינו אלא בגנב עלמו**. צעל הבית אמת טען ומלאה הגנב שגנבו: **כשהוא אומר אם לא ימצא הגנב**. ולקמיה מוקמינן לה צטוען טענת גנב שנמלא הוא צעלמו 6גנב הוא אומר דהאי קרא דלעיל נמי כשנמלא צעל הבית שקרן קאמר ולקמיה פרכינן תרי קראי למה לי: **בגנב עלמו**. מגיד הכתוב שגנב משלם כפל: **או אינו אלא צטוען טענת גנב קאמר**. דלס נמלא הוא גנב משלם כפל: ה"ג

כשהוא אומר אם לא ימצא הגנב הרי טוען טענת גנב אומר הא מה אני מקיים כו': אם לא ימצא כמו שאמר. שטוען נגנבה כדכתיב וגונב מבית האיש: **אלא הוא עלמו גנבו**. ונקרב צעל הבית כלומר והוא כבר נשבע דבצר שלא שלח ידו מה כתיב אחריו על כל דבר פשע וגו' ישלם שנים 7: **וממאי**. דהאי ונקרב צעל הבית לשבעה קאמר: **לשבעה**. שכיון שטוען וגונב מבית האיש ישבע שנגנבה ויפטור: **או אינו אלא לדין**. לפרשן דשומר חנם שטוען נגנבה ישלם דהאי קרא צשומר חנם כתיב כדלמרי' כשהוא 8(צ"מ דף ז:): **שליחוס יד למטה**. צשומר שטר שצוה ה' מתייה צין מתייה אם לא שלח וגו': **שליחוס יד למעלה**.

ונקרב צעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו: **למעוטי טענת אבד**. אם טען נאבדה הימנו ועדים מעידים שנגנבו פטור מכפל אפילו נשבע: **משלם תשלומי ארבעה וחמשה**. כגנב עלמו דנפקא ליה מגנב הגנב: **הקישא הוא**. כיון דקמימי להדי הני קראי איתקש גנב וטוען טענת גנב להדי מה גנב משלם תשלומי ארבעה וחמשה אם טבח ומכר אף טוען טענת גנב משלם ארבעה וחמשה. ואע"ג דאיכא למיפך מה לגנב עלמו שכן חייב כפל זלא שבעה תאמר צטוען טענת גנב שרץ שבעה אין משיבין על ההיקש כדלמרינן להא מילתא בהגזל עליהם (לקמן דף קו:). ואיכא דלמרי הקישא כדמפרש תס הואיל וגנב משלם כפל וטוען טענת גנב משלם כפל מה גנב טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה אף טוען טענת גנב טבח ומכר משלם כפל מה גנב טבח ומכר הקישא אלא סמיכות המקראות קרי היקש והכי נמי שמעינן תס: **הניחא למ"ד חד בגנב וחד צטוען [טענת גנב] שפיר**. נפקא ליה גנב מהכא אלא למ"ד כו': **מדסנא דבי חזקיה**. דריש קרא אחרניא דמשמע גנב עלמו אם הנמלא תמלא צידו הגניבה וגו'. והאי דנקט דרשה ולא נקט קרא משום דמקרא לא נפקא לן צהדיא אלא צעלי חיים כדכתיב [שמות כב] משור ועד חמור עד שה חיים ומדרשה מרבה להו תנא דבי חזקיה לכולהו: **יאמר שור וגניבה והכל בכלל**. דמריבין כל כעין הפרט דבר המטלטל וגופו ממון חמור ושה למה לי. ומשני אילו כן וכו'. ולקמיה [סד]. מפרש מאי קאמר הא לאו כלל ופרט וכלל הוא דקדריש ליה כעין הפרט: **אף כל קרב**. ולא מתרבי מעטין הפרט אלא הקרב למוצה להכי כתב שה דלא תימא כלל לאתויי קרב למוצה קאתי דמה יש לך להציא שקרב למוצה ולא נכתב צפירוש שה כשהוא אומר שה הרי שה אמור הא מה אני מקיים גניבה שאני דורש כעטין הפרט:

לרבות

6) לקמן קו. קמ: שבעה: מטו. 7) צ"מ מא: 8) [לקמן קו]: לעיל סב: 9) [לקמן קו: מנחות פב:]: 10) [לקמן פה, 11] וצמדנ 12) [שמות פה, 13] [א"ל 14] [שמות פה, 15] [שמות כב, 16] [שמות כב, 17] [ש"ס ור"מ, כב, 18] ע' רש"י ור"מ.

תורה אור השלם

1. על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד האלהים ובא דבר שביהם אשר ירשינן אלהים ישלם שנים לרעהו: שמות כב ח וצב מבית האיש אם ימצא הגנב ישלם שנים: שמות כב ו 3. אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במקל רעהו: שמות כב ז

הגהות הב"ח

6) נ"ל אם לא ימצא גנב היו אומר צטוען טענת גנב: 7) תוס' ד"ה ואלך גנב הגנב ט':

ריבוי חננאל

כל על אבדה, לכדרי' ודחנן דאמי' הטוען טענת גנב במבדה משלם תשלומי כפל כגון שצא אבדה והיא בירו וטען שנגנבה ונמצא שהוא גנבה משלם תשלומי כפל, והוא שנשבע. אבל אם לא נשבע אפילו זה אינו משלם תשלומי כפל. מנא הני מילי דתנו רבנן אם ימצא הגנב בגנב עצמו הכתוב מדבר, אתה אומ' כן או אינו אלא בטוען טענת גנב, כשהוא אומ' אם לא ימצא הגנב, בגנב עצמו הכתוב מדבר. תניא אידך אם ימצא הגנב בטוען טענת גנב הכתוב מדבר. שמע מינה דכל מאי דקתני במתניין עיקרה מן התורה. לפיכך אמרינן במבואר מנא הני מילי, ופירוש בה פירוש הפסוק לברר כי הטוען טענת גנב [משלם, משלם א]ןחמשה הואיל וגנב משלם תשלומי כפל וטוען טענת גנב משלם כפל מה גנב טבח ומכר הקישא אלא סמיכות המקראות קרי היקש והכי נמי שמעינן תס: הניחא למ"ד חד בגנב וחד צטוען [טענת גנב] שפיר. נפקא ליה גנב מהכא אלא למ"ד כו': מדסנא דבי חזקיה. דריש קרא אחרניא דמשמע גנב עלמו אם הנמלא תמלא צידו הגניבה וגו'. והאי דנקט דרשה ולא נקט קרא משום דמקרא לא נפקא לן צהדיא אלא צעלי חיים כדכתיב [שמות כב] משור ועד חמור עד שה חיים ומדרשה מרבה להו תנא דבי חזקיה לכולהו: יאמר שור וגניבה והכל בכלל. דמריבין כל כעין הפרט דבר המטלטל וגופו ממון חמור ושה למה לי. ומשני אילו כן וכו'. ולקמיה [סד]. מפרש מאי קאמר הא לאו כלל ופרט וכלל הוא דקדריש ליה כעין הפרט: אף כל קרב. ולא מתרבי מעטין הפרט אלא הקרב למוצה להכי כתב שה דלא תימא כלל לאתויי קרב למוצה קאתי דמה יש לך להציא שקרב למוצה ולא נכתב צפירוש שה כשהוא אומר שה הרי שה אמור הא מה אני מקיים גניבה שאני דורש כעטין הפרט:

נפקא ליה מגנב הגנב, כלומר היה לו [לכתוב] אם ימצא ... לרבות כל גנב ואפילו טוען טענת אבד ונמצא שהוא גנבו אינו משלם שנים) ... [ואידך] [הגנב]... מיבעי לי לכדרי' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן דאמי' הטוען טענת גנב בפקדון וטבח ומכר משלם א]ןחמשה הואיל וגנב משלם תשלומי כפל וטוען טענת גנב משלם תשלומי כפל מה גנב טבח ומכר הקישא אלא סמיכות המקראות קרי היקש והכי נמי שמעינן תס: הניחא למ"ד חד בגנב וחד צטוען [טענת גנב] שפיר. נפקא ליה גנב מהכא אלא למ"ד כו': מדסנא דבי חזקיה. דריש קרא אחרניא דמשמע גנב עלמו אם הנמלא תמלא צידו הגניבה וגו'. והאי דנקט דרשה ולא נקט קרא משום דמקרא לא נפקא לן צהדיא אלא צעלי חיים כדכתיב [שמות כב] משור ועד חמור עד שה חיים ומדרשה מרבה להו תנא דבי חזקיה לכולהו: יאמר שור וגניבה והכל בכלל. דמריבין כל כעין הפרט דבר המטלטל וגופו ממון חמור ושה למה לי. ומשני אילו כן וכו'. ולקמיה [סד]. מפרש מאי קאמר הא לאו כלל ופרט וכלל הוא דקדריש ליה כעין הפרט: אף כל קרב. ולא מתרבי מעטין הפרט אלא הקרב למוצה להכי כתב שה דלא תימא כלל לאתויי קרב למוצה קאתי דמה יש לך להציא שקרב למוצה ולא נכתב צפירוש שה כשהוא אומר שה הרי שה אמור הא מה אני מקיים גניבה שאני דורש כעטין הפרט:

6) לפיני יולמ"ד חד בגנב וחד צטוען טענת גנב. למעוטי טענת אבד על משלם כפל, והלאה דשמעט מ"ה.

טבח ומכר משלם ... [למעוטי טענת אבד]. הא דר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן ... [ואין משיבין] על הקישא, כלומר הוקש טוען גנב לגנב ואין משיבין על [הקישא] ... [ומנא לן דטוען טענת גנב אינו משלם תשלומי כפל אלא ... מנא כי הוא גנבו טענת גנב, מה טוען טענת גנב דיו לבא מן הדין להיות כגדון, דיו טוען טענת גנב אינו משלם כפל אלא אם [נשבע שנ]גנב אף גנב כך. והא קימא לן [דחייב כפל] אף על פי שלא נשבע. הילכך לא יכיל ליתוי בקל וחומר. אמר רבא נפקא שהגנב משלם ... [מ]תנא דבי חזקיה ואמר שור וגניבה והכל בכלל אלו כן וכו'.

ובטח ומכר משלם ... [למעוטי טענת אבד]. הא דר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן ... [ואין משיבין] על הקישא, כלומר הוקש טוען גנב לגנב ואין משיבין על [הקישא] ... [ומנא לן דטוען טענת גנב אינו משלם תשלומי כפל אלא ... מנא כי הוא גנבו טענת גנב, מה טוען טענת גנב דיו לבא מן הדין להיות כגדון, דיו טוען טענת גנב אינו משלם כפל אלא אם [נשבע שנ]גנב אף גנב כך. והא קימא לן [דחייב כפל] אף על פי שלא נשבע. הילכך לא יכיל ליתוי בקל וחומר. אמר רבא נפקא שהגנב משלם ... [מ]תנא דבי חזקיה ואמר שור וגניבה והכל בכלל אלו כן וכו'.

6) לפיני יולמ"ד חד בגנב וחד צטוען טענת גנב. למעוטי טענת אבד על משלם כפל, והלאה דשמעט מ"ה.